

Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Kai Potrzebskiej przygotowana w ramach postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej: sztuki muzyczne w opisie dzieła artystycznego ***Inspiracje kujawskim obrzędem weselnym w twórczości chóralnej a cappella kompozytorów regionu Kujaw***, powierzonej przez Radę Dyscypliny Artystycznej Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku. Promotor prof. dr hab. Marek Rocławski. Zleceniodawca sporządzenia recenzji: Uchwała Senatu Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku nr 70/2022 na podstawie art. 190 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz.U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.), w zw. z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. *Przepisy wprowadzające ustawę -Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*. Rozprawa doktorska zgodnie z art.187 ust. 3 i 4 ustawy stanowi dzieło artystyczne opatrzone opisem w języku polskim i w języku angielskim. Dokumentacja:

- rozprawa doktorska w języku polskim
- rozprawa doktorska w języku angielskim
- nośnik elektroniczny z zapisem koncertu z dnia 18.06.2022 r. dokonanego w Domu Polskim w Bydgoszczy
- partytury do opisu dzieła artystycznego i nośnika elektronicznego

Rozprawa doktorska składa się z następujących rozdziałów:

- wstęp
- rozdział I Etnomuzykologia regionu Kujaw
- rozdział II Obrzęd-etymologia, geneza, podział i funkcje
- rozdział III Artystyczne opracowania kujawskich pieśni weselnych na chór a cappella. Analiza struktury muzycznej i problemy wykonawcze
- rozdział IV Znaczenie roli dyrygenta w przygotowaniu kujawskich pieśni ludowych
- zakończenie
- bibliografia
- aneksy

Do dokumentacji Doktorantka dołączyła Oświadczenie o samodzielnym przygotowaniu *Rozprawy doktorskiej*.

Koncert chóralny ***Kujawskie Pieśni Weselne*** odbył się w dniu 18.06.2022 r. w Domu Polskim w Bydgoszczy, pod dyrekcją Kai Potrzebskiej, która dokonała prawykonania 11- stu melodii z obrzędu weselnego Kujaw, opracowanych przez kompozytorów regionu kujawskiego:

1. Aleksandra Brejza, <i>A przyjechaliście</i>	4'00''
2. Szymon Godziemba-Trytek, <i>Usiadła Marysia</i>	3'10''
3. Aleksandra Brejza, <i>Przeżegnaj jom, mamo,</i>	2'45''
4. Marcin Gumieła, <i>Zajechały trzy koniki</i>	5'20''
5. Łukasz Urbaniak, <i>Jakżym pojechali</i>	1'15''
6. Łukasz Urbaniak, <i>Zagreg ty mi muzykancie</i>	1'30''
7. Piotr Jańczak, <i>Dyna</i>	3'10''

8. Łukasz Urbaniak, *Mój wionuszek lowendowy* 5'15''
9. Łukasz Urbaniak, *A żebyś ty chmielu* 5'45''
10. Michał Gozdek, *Po cóżeś mnie, motuś moja* 3'20''
11. Marcin Kopczyński, *A dzień dobry tymu domowi* 3'10''

Wykonawcy:

-Chór młodzieżowy *Conto* Zespołu Szkół Muzycznych im. Czesława Niemena we Włocławku, kierownictwo artystyczne: Marian Szczepański

-Chór kameralny *Akolodo* przy Bydgoskiej Szkole Wyższej, kierownictwo artystyczne: Renata Szaferafin-Wójtowicz

-Zespół żeński Chóru Kameralnego Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy, kierownictwo artystyczne Magdalena Filipka

-Chór *Lutnio Novo* miasta Aleksandrowa Kujawskiego, kierownictwo artystyczne Kaja Potrzebska

We wstępie Doktorantka pisze o folklorze, który jest *...Jednym z ...niespożytych źródeł inspiracji w twórczości wielu artystów...* przywołując nazwiska kompozytorów polskich XIX i XX wieku. Tak oto pisze o sobie *...Biorąc pod uwagę swoje wieloletnie doświadczenie w pracy z chórami, autorka jako rodowita Kujawianka...* stwierdziła, *...iż utwory inspirowane muzyką ludową z regionu Kujaw stanowią nieliczną ilość opracowań w stosunku do pozostałych regionów Polski....* Ww. kompozytorzy, których Doktorantka zaprosiła do współpracy *...wyrazili chęć opracowania melodii pochodzących z obrzędu weselnego Kujawioków...Każdy z utworów powstał na kanwie kujawskiej melodii weselnej, pochodzącej z kolejnego etapu ceremoniału, a ułożone chronologicznie tworzą całość rodzinnego rytuału tych ziem. Chcąc nadać wydzwięk całej koncepcji pracy, autorka zaprosiła do wykonania tych utworów chóry działające na terenie Kujaw. Z każdym z nich współpracuje jako chórzystka lub dyrygentka....* Należy dodać, iż są to zespoły markowe, liczące się na konkursach krajowych a niektóre międzynarodowych.

Celem ...pracy...jest kultywowanie zanikających muzycznych tradycji związanych z obrzędowością weselną rodzimych Kujawioków poprzez twórcze wykorzystanie melodii ludowych we współczesnych opracowaniach chóralnych...zainteresowanie kujawską muzyką ludową współczesnych kompozytorów oraz wykonawców... poprzez ... manifestowanie ich własnej tożsamości regionalnej....Pozostałym muzykom ... z innych regionów Polski, zagwarantuje poznanie tradycyjnego folkloru Kujaw...

Rozdział I o *Etnomuzykologii regionu Kujaw* i podrozdział *Folklor Polski i jego znaczenie dla kultury* wprowadza czytelnika w nazewnictwo, *neologizm*, nowy termin. Autorka rozprawy przytacza szereg nazwisk uczonych w tym polskich, którzy przyczynili się do powstania pojęcia folklor. Ta szeroko omawiana definicja rozszerzona została do sztuki synkretycznej. Pani Kaja Potrzebska słusznie zauważa, że... *Folklor, stanowiący sztukę ludową, buduje i umacnia kulturę danego kraju...stanowi ostoję narodowości... spełnia wychowawczo-etyczną funkcję sztuki ludowej...Daje... do poznania i ugruntowania własnych karzeni...buduje w człowieku akceptację, szacunek i tolerancję wobec odmiennych kultur....* W obszarze artystycznym przytacza nazwiska polskich kompozytorów, którzy mówią o *...Stylizacji muzyki*

ludowej...Autorka w sposób przemyślany ukazuje drogę polskiego folkloru od tańców dworskich, mieszczańskich, chłopskich do powstania rytmiki tanecznej, tabulatur a nawet muzyki religijnej. Nie ominęła formę operową np. Jana Stefaniego *Cud mniemany, czyli krakowiacy i górale* z 1794 r. Należne miejsce znalazł tu Fryderyk Chopin z swoimi mazurkami, Karol Kurpiński z tańcami narodowymi w balecie *Wesele krakowskie w Ojcowie* z 1823 r. czy Stanisław Moniuszko w swoich operach lub pieśniach inspirowane melodiami ludowymi w *Śpiewnikach domowych* i Oskar Kolberg w dziele operowym *Król pasterzy*. Z XX wiecznych kompozytorów Autorka wspomina m in. twórczość ludową Ludomira Różyckiego, Michała Kondrackiego, Witolda Maliszewskiego, Karola Szymanowskiego, Zygmunta Noskowskiego, Feliksa Nowowiejskiego, Stanisława Wiechowicza, Jana Maklakiewicza, Romana Maciejewskiego. Po II wojnie światowej w twórczości ludowej Kaja Potrzebska wymienia 16 a współcześnie 9 wybitnych kompozytorów polskich. W sposób dokładnie opracowany został podrozdział *Etnografia i historia Kujaw*. Znajdujemy tu informacje dotyczące podziału etnograficzno-historyczno-geograficznego położenia Kujaw, jego nazwę, która udokumentowana została w źródłach kościelnych. *Wymienia ją Bullo Gnieźnieńska z 1136 roku*. Etymologia słowa kujawy sprowadza się do nazwy wiejących wiatrów lub odmiany gleby. W podrozdziale *Charakterystyka kultury ludowej Kujaw* Doktorantka przedstawiła odrębność kulturową Kujaw: strój, gwara, folklor, obrzędy, zwyczaje, pieśń, muzyka, taniec, rolnictwo, rzemiosło. W podrozdziale *Rozwój badań nad folklorem muzycznym Kujaw* wiele informacji Kaja Potrzebska przekazała o pobycie Fryderyka Chopina na Kujawach, tematach zasłyszanych w Nieszawie do jego mazurków. Znaczniejsze nazwiska występujące w omawianym tekście to Oskar Kolberg, który jako czołowy badacz polskiego folkloru w tym także kujawskiego znalazł tu szczególne miejsce. *...W dwóch tomach poświęconym Kujawom ...zamieścił łącznie 453 melodii instrumentalnych i pieśni...* Prócz Oskara Kolberga w pracy widnieje sześć nazwisk polskich autorów opracowań melodii kujawskich na fortepian. Ciekawostką niech będzie zapis fonograficzny dokonany w latach 1937-1939 przez Bonifacego Zielonkę 1000 kujawskich melodii i tekstów. Niestety zbiory zostały zniszczone podczas II wojny światowej. Istnieje jeszcze wiele opracowań melodii kujawskich (ok. 137), które zostały opracowane w latach 1935-1955...*Dodatkowe materiały zbierano także w trakcie Międzyuczelnianych Obozów Folklorystycznych we Włocławku w 1955 i 1956 roku. W sumie zebrano prawie 3000 pieśni i melodii, ze 134 kujawskich miejscowości...* Doktorantka przytacza również liczne artykuły, publikacje, nagrania dotyczące folkloru Kujaw drugiej połowy XX i początku XXI wieku. W części, podrozdziale *Charakterystyka tradycyjnej muzyki kujawskiej* Autorka rozprawy zajmuje się *...Rodzimy i dominującym na terenie całego regionu kujawskiego tańcem ...kujowiak...* Hasło tańca kujawiak pojawia się w XIX w. Wśród etnografów znowu cytowany jest Oskar Kolberg, który zauważył, że...*Najpowszechniejszym atoli tańcem w całym kraju jest kujowiak...* Na plus Doktorantki zaliczam szczegółowe omówienie cech muzyki ludowej zwłaszcza tańca kujawiak, chociaż *... Na Kujawach występowały również tańce zapożyczone z innych regionów...Lendler, walc, polka, sztajer, szorc...dyna, czapnik, Zelman, Kowal, Kołodziej...* Prócz historii z zakresu tańca kujawiak dowiadujemy się o tempie, akcentach, rytmice mazurkowej, metrum, aspektach agogicznych, rubato a także o cyklach tanecznych oraz o tym, że

...Usamodzielniony kujawiak występuje w formie instrumentalnej, jak i śpiewanej pieśni...
Sporo informacji przekazuje Pani Kaja Potrzebska o kapelach ludowych kujawskich, ich składzie instrumentalnym: dudy, cymbałki, klarnety, oboje, flety, trąbki, skrzypce, basy (maryna), akordeon, instrumenty pasterskie, bębenek, a których... *istnienie 43 ...sięga okresu międzywojnia. Po drugiej wojnie światowej ...24 kujawskie kapele...* Aktualnie działa prężnie sześć Zespołów Pieśni i Tańca: Włocławek, Toruń, Bydgoszcz, Radziejów, Radojewice, Osiecin. **Rozdział II** rozprawy traktuje temat obrzędów, ich genezę, podział i funkcje. Autorka słusznie rozpoczęła swój wywód na powyższy temat od... *oddziaływania Kościoła rzymskokatolickiego od czasów średniowiecza... ra ...uformowanie się kalendarza obrzędowego w Polsce...* Dalej mamy wiele przykładów z literatury... *rytuałów świeckich i kościelnych, jako zespołu czynności zbiorowych praktyk...w życiu społecznym, w ujęciu różnych dziedzin nauki.* Zainteresowani obrzędowością doroczną i rodzinną w polskiej kulturze ludowej i na Kujawach zapoznają się z kujawskim obrzędem weselnym. W podrozdziale *Przegląd literatury dotyczącej kujawskiego obrzędu weselnego* brak chronologii w cytowaniu poszczególnych autorów, ich dzieł i dat. (1927 r., 1930 r., 1867 r., 1935 r.)

Etapy obrzędu weselnego zostały klarownie scharakteryzowane jako zaślubiny począwszy od: *rainy /swat, poprzez dowiada/ odwiedzin przyszłego pana młodego, družbów lub rajbów...* Kolejnym etapem były *zwówiny...nazywane w gwarze zrękowiny lub pirścianki...* Ważną rolę spełniała na tym etapie swaszka, która znała pieśni zaręczynowe. Następne etapy obrzędu to zamówki (przemowy družby), dziewiczy wieczór, ubieranie panny młodej. Błogosławieństwo pary młodej poprzedzało wyjazd do ślubu. Podczas formowania orszaku weselnego kapela przygrywała gościom i wykonywała pieśni *noszącymi miano „wsiadanych”*. W opisie dalszego przebiegu weselnej tradycji Autorka przedstawiła w sposób szczegółowy pozostałe elementy wesela łącznie z posiłkami, chociaż zabrakło mi w tym opisie szczegółowego menu. Wszelkie około weselne tradycje zostały przywołane w niniejszej pracy. Brakuje jednak ważnej a nawet najważniejszej informacji o ceremonii zaślubin w kościele. Być może panowały tutaj szczególne tradycje zwłaszcza dotyczące oprawy muzycznej. Mogło się również zdarzyć zwłaszcza po II wojnie światowej, że para młoda brała tylko ślub cywilny. Czy istnieją jakiegokolwiek inne zwyczaje lub muzyczne akcenty na powyższy temat?

Podsumowując ten rozdział rozprawy należy stwierdzić, że Autorka zbudowała sugestywny obraz wesela kujawskiego. W przedstawionym rozdziale w wystarczający sposób wykorzystana została literatura na temat zaślubin. Jednak autentyczne wypowiedzi, wywiady z osobami uczestniczącymi w tym wydarzeniu ubogaciłyby tę część rozprawy. Jeżeli praca doktorska powinna mieć charakter badawczy to brakuje mi tu rozmów, wywiadów z osobami zajmującymi się przygotowaniem, prowadzeniem, uczestnictwem w weselu kujawskim lub małżonkami, którzy przeżyli taką uroczystość. Istnieje szereg zespołów ludowych, solistów, instrumentalistów z którymi można było przeprowadzić wywiad na temat wesel kujawskich, ich przebiegu, zachowanych lub nowych pieśni, wzbogaconych o nowe instrumenty zespołów, lepiej wykształconych muzyków, śpiewaków, nowe pieśni i piosenki. Biskup diecezjalny włocławski ks. dr Wiesław Mering wydał zakaz wykonywania niektórych utworów, pieśni i piosenek podczas liturgii mszy św. ślubnej. (Zarządzenie z 28.07.2016 r.)

Część opisowa rozprawy cechuje staranność, rzetelność i dociekliwość a tym samym ubogaca ona dorobek twórczości ludowej Kujaw co posiada charakter edukacyjny. Trafne jest podzielenie zakresu tematycznego na pieśni i piosenki obrzędowe czy przyśpiewki. Takie zestawienie obrzędu spełnia konkretne zadania zwyczajowe i rytualne.

Rozdział III *Artystyczne opracowania kujawskich pieśni weselnych na chór a cappella. Analiza struktury muzycznej i problemy wykonawcze.* W tym rozdziale należy podkreślić fakt, że ... *Kolejność wykonywanych utworów (podczas koncertu) jest zgodna z kolejnością przebiegu... kujawskiego rytu weselnego...*

Koncert Doktorantki w Domu Polskim w Bydgoszczy w dniu 18.06.2022 r. zgromadził wielu melomanów muzyki chóralnej. Jako pierwszy wystąpił Zespół Żeński Chóru Kameralnego Akademii Muzycznej w Bydgoszczy (25 osób). Produkcję artystyczną poprzedziła zapowiedź o krainie Kujaw oraz o pierwszym utworze z cyklu pieśni weselnych. Z wielką kulturą, wspaniałą dykcją, opisem przebiegu wesela zapowiadane były poszczególne utwory, kompozytorzy i wykonawcy. Jedenaście kompozycji to ich prawykonanie podczas koncertu doktorskiego Kai Potrzebskiej *Kujawskie Pieśni Weselne*. Ponieważ w koncercie wystąpiły 4 chóry w różnej kolejności, dlatego recenzje poszczególnych utworów przebiegać będą zgodnie z kolejnością ich wykonania i dotyczyć będą oddzielnie dla każdego chóru w odniesieniu do wykonywanego utworu.

1. *Utwór Aleksandry Brejzy **A przyjechaliście** powstał w 2021 roku. Przeznaczony jest na czterogłosowy chór żeński a cappella...* oparty na oryginalnej melodii ludowej z Kujaw i dedykowany Kujawiankom – Mamie i Cioci kompozytorki. Kujawska przyśpiewka ludowa zarejestrowana została w 1955 roku w Śmiłowicach a jej wykonawczynią była tamtejsza mieszkanka Katarzyna Kulińska ur. w 1873 r. Wykonywany przez Zespół Żeński Chóru Kameralnego Akademii Muzycznej w Bydgoszczy (25 chórzystek) utwór wprowadził słuchaczy w obrzędy wesela kujawskiego przez usadowione na głowie chórzystek wianki. Dobrze wyakcentowana została *prozodia złamana* - właściwa relacja akcentu słownego i muzycznego, która powinna być i była zgodna. Świadczy to o zachowaniu przez kompozytorkę i wykonawczynie wszelkich elementów muzyki ludowej, zgodnych z zapisem oryginalnej melodii i tekstu. W całym utworze dominowała właściwa prozodia śpiewanego tekstu. Artystyczny przekaz muzyczny wprowadził słuchaczy we właściwy klimat. Z przyjemnością słuchało się wyrównanego brzmienia zespołu, pięknej emisji, momentów dynamicznych. Sugestywne ruchy i wspólne śpiewanie dyrygentki z chórem dało efekt rozkoszujący uszy melomanów. Uwagi dyrygentki zawarte w opisie rozprawy na temat problemów wykonawczych tego utworu uważam za słuszne. Jednak efekt końcowy nie potwierdził obaw Doktorantki. Utwór został wykonany perfekcyjnie.

2. *Utwór Szymona Godziernby-Trytka **Usiadła Marysia** powstał w 2021 roku. Przeznaczony jest na czterogłosowy chór żeński a cappella...* Kompozycja dedykowana doktorantce Kai Potrzebskiej. Wykonawca: Zespół Żeński Chóru Kameralnego Akademii Muzycznej w Bydgoszczy. Mimo że utwór in extenso nie został oparty na melodiach pieśni weselnych Kujaw, to w ciekawej kompozycji autor wykorzystał tekst, tematy i motywy przewodnie z kujawskiej pieśni *Usiadła Marysia*. Mimo zawiłości wykonawczych czteroczęściowej kompozycji chór

poradził sobie z jej wykonaniem w sposób nadzwyczaj urokliwy. Urzekła mnie właściwa intonacja przy wykonywaniu skoków interwałowych. Utwór dał zespołowi okazję do zaprezentowania różnorodnych, trudnych niuansów brzmieniowych oraz odcieni barwowych. W wykonanym utworze można się doszukać odpowiedniej wrażliwości chóru na czystość współbrzmień, poprawną emisję. To wysoko pozycjonuje pracę dyrygentki.

3. Utwór Aleksandry Brejzy *Przeżegnaj jom, mamó* powstał w 2022 r. Przeznaczony jest na czterogłosowy chór mieszany a cappella...Wykonawca: Chór Lutnia Nova miasta Aleksandrów Kujawski (26 chórzystów) na co dzień prowadzony przez doktorantkę. Zespół złożony z 17 kobiet i 9 mężczyzn wykonał poprawnie tę kompozycję. Wszystkie zapisy agogiczne w partyturze utworu zostały zrealizowane. Rozpoczęcie utworu w tempie *żywo* zostało w sposób przekonywujący zwolnione do *meno mosso* w II części, co wykonawcy zaznaczyli zróżnicowaniem dynamicznym *p* aż do *pp*. Należy podkreślić zachowanie proporcji brzmieniowych między głosami, choć momentami zawodziły głosy męskie. Z zespołu emanuje chęć muzykowania. W śpiewie można usłyszeć piękny rysunek fraz, uszeregowany tekst. Pieśń tworzy formę zwrotkową a ich kolejny przekaz został zróżnicowany muzycznie. W *codzie zaśpiewanej* w tempie *lento* podobało się: *crescendo, diminuendo*.

4. Utwór Marcina Gumiełi *Zajechały trzy koniki* powstał w 2021 roku. Dwie pieśni kujawskie zainspirowały kompozytora do napisania tego trudnego wykonawczo utworu, który wykonał Chór Kameralny Akolada przy Bydgoskiej Szkole Wyższej. (28 chórzystów: 17 kobiet, 11 mężczyzn). Zachowana zatem została zasada korzystania z zapisanych przez Oskara Kolberga kujawskich pieśni weselnych. Drugą z nich zarejestrowaną w 1955 r. w Gołaszewie śpiewała Antonina Kuczyńska urodzona w 1895 r. W zapisie partyturowym utworu w następnym wydaniu można poprawić na stronie 8 i 10 wyraz *tupając na* tupając. Utwór napisany został na sześciogłosowy chór mieszany a cappella i jest przykładem onomatopei jako środka, którego użył tu kompozytor. Bardzo ciekawy, innowacyjny w swej naturze i w inicjatywie wykonawczej. Quasi końskie kopyta w muzycznym piruecie. Doktorantka stosuje trzy wyrazy o podobnym znaczeniu w jednym zdaniu.. *Kompozytor zastosował w kompozycji niekonwencjonalne środki kompozytorskie (szepty, uderzanie dłońmi o uda, tupanie)*. Już Andrzej Koszewski używał podobnych środków w muzyce chóralnej. Novum w tym utworze to stosowanie przez kompozytora własnych znaków graficznych. Dyrygentka w tej kompozycji zadbała o szczególnie przekaz tekstu i właściwą dykcję. Słowo uzupełnia muzykę. Stosując różne środki wyrazu, uzyskała efekt muzycznego piękna. Zachwycająco zostały wykonane glissanda zapisane w partyturze jako *ppp*, acz nie przerysowane dynamicznie podczas wykonania. Wszelkie uwagi w opisie rozprawy dotyczące wykonania tego utworu skądinąd bardzo słuszne, fachowe i merytoryczne a do których zastosowała się dyrygentka spowodowały tak dobre, będące na wysokim poziomie wykonanie. Gdyby odrobinę popracować nad artykulacją w taktach: 119, 121, 123,125,127.

5. Utwór Łukasza Urbaniaka *Jakżym pojechali* przeznaczony na czterogłosowy chór mieszany a cappella powstał w 2021 r. Melodia i tekst zarejestrowany został przez badaczy w 1955 r. w Olganowie a wykonawczynią była mieszkanka wsi Stanisława Kubiak ur. w 1900 r. Wykonawca: Chór Lutnia Nova miasta Aleksandrów Kujawski. Z przykrością należy odnotować fakt, iż chór

nie poradził sobie z tak skomplikowaną jak na możliwości zespołu materiają muzyczną. Brakowało wiele. Od intonacji poprzez dynamikę, artykulację i inne elementy wykonawcze. Zresztą dyrygentka w opisie rozprawy przyznaje że...*Postępujące zmiany fizjologiczne u osób w wieku senioralnym, wpływają na zmniejszoną elastyczność i spowolnioną reakcję mięśni oddechowych, co w efekcie wydłuża proces fazy wdechowo-wydechowej...* Samokrytycznie dodaje...*Zmniejszony poziom funkcji percepcyjno-motorycznych w wieku senioralnym, powodował znaczące trudności w opanowaniu i realizacji ruchowej warstwy utworu... Realizacja warstwy ruchowej zaburzyła także dbałość o walory brzmieniowe, emisyjne i dykcyjne chórzystów. Z uwagi na powyższe problemy oraz na chęć wykonania warstwy muzyczna-tekstowej utworu na jak najwyższym poziomie, autorka pracy zrezygnowała z warstwy ruchowej kompazycji, który zgodnie z zapisem Łukasza Urbaniaka stanowi opcjonalny element wykonawczy utworu.* W pełni podzielałam uwagi dyrygentki zawarte w opisie rozprawy.

6. Następną kompozycją Łukasza Urbaniaka **Zagrej ty mi muzykancie** powstała w 2021 r. i przeznaczona została na czterogłosowy chór mieszany a cappella. Wykonawcą utworu był również Chór Lutnia Nova miasta Aleksandrowa Kujawskiego. Melodia i tekst nagrano w 1956 r. w Kwilnie. Śpiewała Stanisława Żywocka ur. w 1907 r. Oceniając wykonanie utworu, nie można odmówić zespołowi zaangażowania. Wszystkie gwizdy, piski wykonane zostały zgodnie z zapisem w partyturze. Gorzej z intonacją, zwłaszcza dynamiką, bowiem zespół trzymał jeden poziom: forte. Trudnością okazał się problem rytmu synkopowanego altów, tenorów, basów, akcentujących pierwszą miarę taktu, przez co w sopranach dawały się zauważyć opóźnienia. Od 17 taktu alty swoją nadmierną dynamiką dominowały nad sopranami, które na nagraniu nie są dostatecznie słyszalne. Całość nie wzbudziła we mnie artystycznego smaku, owszem spory chaos, negatywny żywioł. W moim odczuciu zespół okazał brak dbałości o dyscyplinę wykonawczą, estetykę muzyczną, brzmieniową. Doktorantka choć pokazała swoje walory techniki dyrygenckiej to nie udało jej się w pełni zbudować napięcia i emocji.

7. Piotr Jańczak, uznany kompozytor szczególnie muzyki chóralnej skomponował w 2021 r. utwór **Dyna** przeznaczony na czterogłosowy chór mieszany a cappella...*Inspiracją do powstania utworu była kujawska przyśpiewka, będąca jednocześnie zabawą taneczną o nazwie dyna...* Kompozycja zarejestrowana została przez badaczy we Włocławku w 1956 r. Utwór wykonał Chór Młodzieżowy Canto Zespołu Szkół Muzycznych im. Czesława Niemena we Włocławku, kierownictwo artystyczne Marian Szczepański. Skład zespołu to 15 głosów żeńskich i 10 męskich. Wprawdzie tempo narzucone zostało przez kompozytora jako allegro, dyrygentka bezpiecznie powstrzymała się od pędzącej *Dyny*, przez co uzyskała efekt dzieła artystycznego. Wyrównana barwa dźwięku, spójność poszczególnych głosów, pełnia sonorystycznych doznań dało słuchaczom wiele satysfakcjonującego zadowolenia. Urzekła mnie pięknie wykonana przez soprany wokaliza w części *moderato* (t. 37-44). Gdyby jeszcze udało się w t. 44 dźwięk cis „dociągnąć” na trzy, podobnie jak w t.39, pełnia szczęścia. O dobrej dyspozycji chóru świadczy zabawowy dialog pomiędzy głosami żeńskimi a męskimi. (t.25-32). Zachowane zostały proporcje brzmieniowe pomiędzy poszczególnymi głosami Małe zmęczenie wykonawców utworu dało się odczuć w drobnych niedociągnięciach sopranów w interwale

kwinty w końcowej części utworu od t. 83. Za zasadne uważam realizację fermaty w t.66, a której kompozytor nie zapisał. Kompozycja znakomicie wykonana.

8. Utwór Łukasza Urbaniaka *Mój wianuszek lawendowy* powstał w 2021 roku. Przeznaczony jest na czterogłosowy chór mieszany a cappella, z divisi występującym we wszystkich głosach...Jest to kujawska pieśń przed oczeplinowa. Wykonawca: Chór Kameralny Akolada przy Bydgoskiej Szkole Wyższej. Chór podołał stawianym wymaganiom kompozytora. Zrealizowane zostały długie, dobrze prowadzone frazy na jednym oddechu, przy czym nie ucierpiał tekst, podany z wielką starannością. Zespół wyróżniał się dobrą emisją co przełożyło się na czystość intonacji a zatem publiczność rozkoszowała się szlachetnym dźwiękiem. Utwór na pozór do zbyt trudnych nie należy. Jednak liczne podziały w poszczególnych głosach nawet do siedmiu powoduje, iż chór w domyśle zdwaja swoją liczebność. Żaden jednak głos nie utracił przez to swego brzmienia, nie został osłabiony przez dodanie jeszcze jednej nuty, którą trzeba zaśpiewać. Powodzeniem zakończyło się uzyskanie stopliwego, wyrównanego brzmienia chóru, które wzbogacone zostało relacjami sonorystyki, wspomnianego frazowania i fonetyki. Do tego dodałbym relacje mało używanych określeń agogicznych np. *amorevole*, *semplice e scorendo* i kreacji stylistycznej.

9. Utwór Łukasza Urbaniaka *A żebyś ty chmielu* powstał w 2021 roku. Przeznaczony jest na sześciogłosowy chór żeński a cappella z fragmentami solowymi w każdym z głosów...Utwór...powstał na kanwie kujawskiej melodii oczeplinowej. Tę pieśń zarejestrował m.in. Oskar Kolberg oraz Zygmunt Gloger. Kompozycja została wykonana przez Zespół żeński Chóru Kameralnego Akademii Muzycznej w Bydgoszczy. Wszystkie partie solowe wykonane zostały z precyzją, pięknym, pełnym, postawionym głosem. Zgadzam się z autorką rozprawy, która omawiając w każdym utworze problemy wykonawcze tutaj stwierdza: *...Zdarza się, iż niektóre tematy lub ich fragmenty, z uwagi na osadzenie w średniej i niskiej tessiturze w szczególności w głosach altowych, były mniej słyszalne...*Jako słuchacz na żywo moje odczucia artystyczne co do jakości wykonywania poszczególnych utworów były bardziej wysmakowane i podziwiane. Nagrania live nie oddają jakości, wartości ani wkładu pracy w przygotowanie godzinnego koncertu chórów a cappella. Sala i jej wyposażenie w której odbywał się koncert i jego rejestracja daleka była od studia nagrań. Trochę szkoda wysiłku całego aparatu wykonawczego, który nie przełożył się na jakość muzyczną produkcji artystycznej zespołu. Kompozytor operuje delikatną dynamiką od *pp*, *p*, *mp*, *mf*, jeden raz *forte*. Trudno w tym nagraniu doszukiwać się niuansów dynamicznych i rozkoszować się nimi. Brakowało mi również bardziej zdecydowanego wprowadzania tematów i motywów przewodnich, które można odczytać w zapisie partyturowym. Dobór tempa był przemyślany przez dyrygentkę zwłaszcza w aspekcie długich fraz muzycznych i wartości nutowych. Mimo drobnych uchybień utwór został wykonany z dużą dozą muzykalności akademickiej młodzieży.

10. Utwór *Puo cóżeś mnie, matuś moja* Michała Gozdka powstał w 2021 roku. Przeznaczony jest na czterogłosowy chór mieszany a cappella z fragmentami divisi we wszystkich głosach...Inspiracją dla Michała Gozdka do stworzenia utworu stała się kujawska pieśń poczeplinowa. Wykonawca: Chór kameralny Akolada przy Bydgoskiej Szkole Wyższej (28 chórzystów). Utwór wykonany został w dobrym tempie, długą frazą rozpoczynają soprany,

wprowadzając słuchaczy w narrację córki, która ma pretensje do matuli, po co ją za męża wydała. Chór bardzo obrazowo oddał sens całej pieśni, bowiem kompozytor wykorzystał jej pięć zwrotek dzieląc utwór na poszczególne części: A B C D E. Części: A i B wyróżniają się śpiewnością. W części C, gdzie mowa jest ... *słuchać muzyki* ... następuje *divisi* do siedmiu głosów. Z tym problemem zespół poradził sobie dość łatwo i uzyskał pełnię brzmienia. Część D w tempie oberka brawurowo wykonał trzygłosowy chór męski, który komunikuje matule, że ...*wod kłopotów głowa buoli*... Agogika w skrajnych częściach utworu (*andante*, *presto*) została przez chór zastosowana w sposób właściwy, obrazowy. Zatem semantycznie, tekstowo pretensje córki do matki o wydaniu jej za męża aż do opuszczenia domu została przez zespół zrealizowana, namalowana i obrazowo przedstawiona. Wyśpiewane akordy brzmią czysto, interesująco, przejrzysto, rytmicznie, z precyzją, nienaganną intonacją i wzorową artykulacją. Kunsztowne i wyczelowane akordy zwłaszcza dysonansowe zostały przez chór świadomie i celowo podkreślone. W takcie 96 powstało małe *qui pro quo*. Wszystkie głosy ...*dziynkuje, matuli*... natomiast w 97 sopraną kończą utwór ...*nie dziynkuje, matuli swoji*. Ale tak zdecydował kompozytor.

11. *Kompozycja Marcina Kopczyńskiego „A dzień dobry tymu domowi” powstała w 2020 roku. Przeznaczona jest na czterogłosowy chór mieszany a cappella...według oryginalnej pieśni kujawskiej. Wykonawca: Chór Młodzieżowy Canto Zespołu Szkół Muzycznych we Włocławku (25 chórzystów). Wykonanie tego utworu chór potraktował zabawowo. Nie dostrzegłem dbałości o dynamikę, o której wspomina Doktorantka w opisie wykonawczym pieśni a w partyturze na ten temat wiele się dzieje: ...Na pierwszy plan aspektu wykonawczego ...wysuwa się element dynamiczny. Płaszczyzny głośności dźwięków ...ich zróżnicowanie i nagromadzenie, przekładają się na energetyczność całego utworu. Z uwagi na podobieństwa motywiczne formy, brak realizacji przez zespół wykonawczy wyraźnych zmian dynamicznych zapisanych w partyturze, będzie powodować jego jednostajność i monotoność.* I tak się stało. Powtarzanie kupletów w tej samej konwencji wykonawczej nużyły słuchaczy. Natomiast bez zastrzeżeń można się odnieść do artykułowanego tekstu, którego słuchacz nie musi się domyślać. Generalnie utwór wykonany został poprawnie. Można było trochę się pobawić w szczegóły zapisane w partyturze. Należy przyznać, że chór posiada „moc” i mógłby to uczynić zjawiskowo.

Każdy z jedenastu utworów posiada swoją „metryczkę”. Opisane zostało jego pochodzenie, kompozytor, przykłady nutowe, nagranie, rejestracja, tekst, przeznaczenie, budowa formalna, skala, ambitus, tabele schematów budowy formalnej, w której wyodrębnione są części utworu, odcinki, takty, tempo, metrum, dynamika. Ważnym elementem opisu jest jego część związana z wykonywaniem utworu. Sądzę, że dyrygentka w większej części osobiście przygotowywała chóry do koncertu doktorskiego. Podczas prób dostrzegała różne problemy wykonawcze, stąd jej cenne uwagi w tym temacie co odnotowuję z zadowoleniem. Osobna pochwała za odwagę, otwartość i autentyczność w działaniu.

Rozdział został opracowany starannie, fachowo, z dużym ładunkiem wiedzy teoretycznej, podpartej literaturą z odpowiednimi przypisami. Brakuje mi krótkiego wywiadu z kompozytorami poszczególnych utworów. Również można było poświęcić nieco czasu na rozmowę z działaczami ludowymi w różnych Klubach Wiejskich, GOK, z muzykami istniejących

kapel, zespołów ludowych na temat pieśni weselnych Kujaw. Czy można jeszcze spotkać wiejskich śpiewaków ludowych i skonfrontować ich wiedzę muzyczną z wcześniejszymi zapisami weselnych śpiewów kujawskich? A może przy dobrych chęciach udałoby się uczestniczyć w ślubie lub podejrzeć współczesne wesele kujawskie?

Rozdział IV *Znaczenie roli dyrygenta w przygotowaniu kujawskich pieśni ludowych.*

Doktorantka w tym rozdziale podsumowała swój wkład pracy i zaangażowanie w uzyskanie stopnia doktora. Zachęciła i zmobilizowała siedmiu kompozytorów z macierzystej Akademii Muzycznej w Bydgoszczy do opracowania lub skomponowania weselnych pieśni kujawskich co się wydarzyło w krótkim okresie 2020-2022 r. Podobne zagadnienie dotyczyło dyrygentów trzech znakomitych chórów (czwarty prowadzi Doktorantka) w przygotowanie i występie podczas koncertu doktorskiego. Pani Kaja Potrzebska wykonała ogrom pracy organizacyjnej i artystycznej. Problemy dotyczyły czemu i komu ma służyć pomysł prezentowania i szerzenia muzyki ludowej Kujaw. Zastanawiała się nad poszukiwaniem wariantów źródłowych kujawskich pieśni weselnych, przygotowanie informacji dotyczących specyfiki śpiewów, gwary, obrzędowości i symboliki ludowej muzyki kujawskiej. Zabrakło mi jednak w rozprawie krótkich wywiadów, wypowiedzi kompozytorów na temat swoich opracowań a dyrygentów chórów na temat współpracy artystycznej z doktorantką. Wprawdzie w treści tego rozdziału Kaja Potrzebska omówiła współpracę z ww osobami, ale brakuje mi w rozprawie wypowiedzi in extenso tychże autorów pieśni weselnych. Kolejnym etapem przedsięwzięcia to analiza partytur, poszukiwanie zespołów chóralnych, próby z nimi, ich możliwości wykonawcze, poziom muzyczny. *Każdy z chórów... odznaczał się odmiennym poziomem wykonawczym, przygotowaniem muzycznym i wokalnym oraz średnią wieku chórzystów...Praca z czterema zespołami o różnym poziomie wykonawczym, stawia przed dyrygentem wyjątkowo trudne zadanie...*a także organizacja i koordynacja dziełem artystycznym jak: pozyskiwanie środków finansowych, promocja koncertu, wynajem i przygotowanie sali, studia nagrań, próby akustyczne, zaplecze dla chórzystów, programy koncertu, prelegent. Wysoko oceniam organizację koncertu, który został przeprowadzony perfekcyjnie wraz ze sprawnym wejściem i zejściem poszczególnych chórów, które prezentowały się godnie i okazałe w swoich strojach. Zaproszeni goście i melomani otrzymali dobrze opracowany program koncertu, w którym zachowana została kolejność pieśni zgodna z ceremoniałem wesela kujawskiego.

W swojej rozprawie doktorskiej Kaja Potrzebska przedstawiła **bibliografię** (64 pozycje). Ponadto korzystała z internetowej bazy danych dostępnych w okresie od 29.07.2022-18.09.2023 r. W aneksach znalazł się wykaz utworów inspirowanych kujawską muzyką ludową w twórczości chóralnej kompozytorów polskich (58 pozycji). Zawarte tam pozycje niezwykle inspirowały kompozytorów do tworzenia kujawskich pieśni weselnych. Jednak dla łatwiejszego dotarcia do poszukiwanego utworu w cytowanym wykazie powinien się znaleźć zapis o wydawnictwie. W związku z powyższym w mojej ocenie powyższy wykaz do końca nie spełnia swojego zadania.

Strona edytorska rozprawy spełnia warunki pracy doktorskiej, w której oceniana jest również poprawność językowa i estetyka oraz dobór i sposób wykorzystania źródeł. Język jest zrozumiały, brzmienie tytułów pomysłowe, przypisy odpowiednio zaznaczone, zgodne ze

sztuką edytorską. Praca charakteryzuje się estetyką, kulturą pisemnych przekazów z precyzyjnie dobierającym słownictwem i ze znajomością terminów, pojęć muzycznych, interesującym tokiem narracji. Analityczny opis pracy przedstawiony został w sposób klarowny, poprawnie. Autorka ze swobodą posługuje się językiem polskim, słusznie i logicznie podzieliła rozdziały, których układ jest przejrzysty tak w przestrzeni rozdziałów jak i podrozdziałów. Doktorantka zachowała styl obowiązujący w pracy doktorskiej, który nie może przybliżyć się do kronikarskiego początkujących pisarzy, redaktorów, publicystów.

W rozprawie doszukać się można niewielkiej ilości błędów lub literówek: s. 154, 157 *a capella*, s. 27 słowo „tłómaczą” to błąd w cytacie? Na s. 8, 9 pojawia się często bezosobowa forma czasownika: *omówiono, przybliżono, podzielono, dokonano*, co miesza się z formą osobową czasownika, używanego również przez Doktorantkę: *dokonała, przedstawiła, zamieściła*. To powoduje nierówną narrację. Strona 10: ...czasopisma *Athenaeum* pisane kursywą, zaś s. 11 ...czasopisma „Wisła” pisane w cudzysłowie. Na stronach 15 i 16 znajdujemy tytuły śpiewników, oper i innych dzieł muzycznych. Niektóre napisane są bez nawiasów a niektóre w nawiasach. Na s. 66 brak informacji, kto zarejestrował przyśpiewkę w Śmiłowicach w 1955 r.

Doktorantka w swojej rozprawie posługuje się wyrazami obcymi, których należy unikać, jeżeli posiadają polskie zamienniki: s 44 interjeksje, pentastych 132, implikują 136, proweniencji 14, 134, trocheiczna 113, prolegomena. Drobne braki, nieścisłości, wątpliwości, zastrzeżenia nie mają znaczenia w kontekście oceny merytorycznej całej dysertacji.

W tym punkcie rozprawy znajdują się noty biograficzne kompozytorów, artystycznych opracowań kujawskich pieśni na chór a cappella. Wszystkich siedmioro kompozytorów, trzy dyrygentki występujących chórów w tym Doktorantkę łączy jedna uczelnia, której są absolwentami: Akademia Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy. Tutaj zdobywali wiedzę na wydziale kompozycji, dyrygentury a czworo z nich uzyskało stopień doktora, jeden dra hab. i są pracownikami ww Akademii. W punkcie trzecim zawarte zostały noty czterech zespołów wykonawczych biorących udział w koncercie pt. *Kujawskie pieśni weselne*.

Podsumowanie

Koncert w ramach postępowania doktorskiego mgr Kai Potrzebskiej odbył się podczas Ogólnopolskiego Konkursu i Festiwalu Chóralnego *Musica in Urbe dnia* 18.06.2022 w Domu Polskim przy ul. Grodzkiej 1 w Bydgoszczy. Wszystkie jednaście utworów to prawykonanie. Należy podkreślić dobrą organizację koncertu, który przebiegał bez zbędnych przerw. Dyrygentka przed rozpoczęciem każdego utworu w sposób właściwy, sugestywny, bez potknięć podawała swoim głosem dźwięki chórów, które realizowały wykonanie pieśni zgodnie z zapisem partyturowym. Poszczególne zespoły z wielką dyscypliną zmieniały się na estradzie, na którą po zakończeniu koncertu zostali poproszeni dyrygenci chórów biorących udział w koncercie oraz kompozytorzy wykonywanych utworów do wspólnej fotografii. To było prawdziwe, zasłużone przez wszystkich świętowanie sukcesu. Osobiście byłem usatysfakcjonowany z jakości produkcji artystycznej.

Doktorantka podjęła się zadania, które zaowocowało wnikliwą, ciekawą pracą w postaci nagrań kujawskich pieśni weselnych na różne chóry. Jako rodowita Kujawianka pokazała z fascynacją swój region. Dzięki jej uporczywości w poszukiwaniu utworów weselnych, kompozytorów,

zespołów wykonawczych powstała dysertacja doktorska, którą można uznać za dzieło nowatorskie i oryginalne tak w części artystycznej jak i opisowej. Ukazała założone przez siebie zagadnienia, pobudziła chóry do pracy nad utworami o charakterze ludowym.

Do zalet rozprawy zaliczam rzetelność, logiczne opracowanie, spójność, uporządkowanie, przygotowane przykłady pieśni. Analizy poszczególnych kompozycji pokazane zostały w tabelach. Źródła naukowe i badawcze są dobrze osadzone w dyscyplinie muzycznej, przez co sprawiają poczucie oryginalności. Doktorantka ukazała utwory Kujaw do obrzędu weselnego i skatalogowała je według kolejności ich przebiegu. Tutaj znajdujemy analizy struktur formalnych, rytmicznych, harmonicznnych, technik kompozytorskich. Są one cechami muzyka, dyrygenta praktyka, znajdującego swoje miejsce w poszukiwaniu własnej drogi dla zachowania wierności, zgodności z intencjami kompozytora. Korzystając z tej możliwości Pani Kaja Potrzebska dotarła do słuchaczy z pozytywnym przekazem. W mojej ocenie dyrygentka jest przekonana o swojej misji muzycznej, doborze pieśni, wartości i jakości wykonywanych utworów, które w opracowaniu artystycznym na chóry nie zostały do tej pory opracowane i wykonane, nie są znane szerszemu odbiorcy melomanów. Głównym celem jaki sobie wyznaczyła Doktorantka to upowszechnianie twórczości ludowej Kujaw. Przedstawione utwory stanowią cenne opracowanie dla dyrygentów różnych chórów poszukujących interesujące utwory z muzyką ludową.

Doktorantka we wstępie wypowiada się o wyborze tematu i koncepcji pracy. W swoim zamyśle rozprawy doktorskiej postanowiła dotrzeć do kompozytorów z Kujaw i chórów z tego regionu. Wykazała się zatem wiedzą oraz umiejętnościami z zakresu przygotowania zespołów jak i wykonawstwa. Pomysł oryginalny w swoim założeniu, a jak się okazało i w wykonaniu. Moja ciekawość biegnie w kierunku ilości czasu poświęconego ćwiczeniom chórów przez Doktorantkę i czy pomoc nadeszła od prowadzących te zespoły.

Praca doktorska powinna mieć charakter badawczy a doktorant umiejętność prowadzenia pracy naukowej bądź artystycznej. Doktorantka w pełni pokazała, że zbiór tych pieśni spełnia ich oryginalny charakter a tematyka wpisuje się w ukazanie bogactwa muzyki ludowej poprzednich epok, ale niekoniecznie utworów uznanych kompozytorów. Nie wszyscy akceptują podział poszczególnych kompozycji i ich wartościowej strony na wielkich kompozytorów lub na pozostających w ich cieniu muzykantów ludowych, uznając ich za mniej ważnych. Doktorantka zaprezentowała wartość muzyki ludowej oraz przekazała poprzez opracowanie poszczególnych melodii znaczenie tzw. mniejszych kompozytorów, w sumie jednak uznanych.

Przedmiotem rozprawy doktorskiej jest oryginalne rozwiązanie problemu naukowego lub artystycznego. Doktorantka wypełniła tę lukę swoją dysertacją. Pomysł i źródło inspiracji zostało spełnione. Był to akt odwagi i pokazania światu muzycznemu wartości śpiewów ludowych. Dzieła artystyczne potraktowała poważnie, serio, z zachowaniem proveniencji ludowej z dobrym efektem. Wszystkie działy pracy opisowej sporządzone zostały w sposób należyty.

Nagranie na nośniku elektronicznym może nie oddaje w pełni wszystkich przekazów głębokich emocji i ekspresji jednak moje doznania podczas koncertu dopełniły małe niedoskonałości fonograficzne. Z szacunkiem odnoszę się do trudnego w wymowie przekazanego tekstu pieśni.

Partytury utworów pieśni weselnych kujawskich odznaczają się skrupulatnością i nieprzypadkowością zapisów kompozytorów.

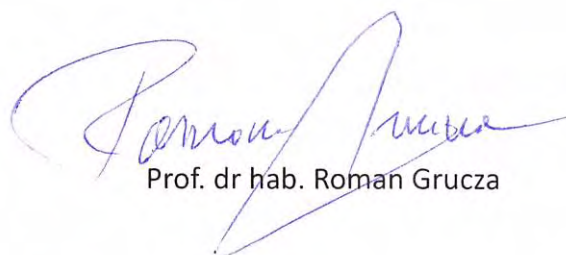
Dopełniając zawarte wyżej oceny wykonawcze poszczególnych utworów przez cztery chóry pragnę dodać w konkluzji, że Doktorantka kontrastuje poszczególne utwory, starannie realizuje sugestie dynamiczne, artykulacyjne, pokazuje wyraźnie kształt frazy, subtelnie różnicuje barwy dźwięku w aspekcie kolorystyki. Muzyczna i tekstowa przestrzeń, którą wykorzystwała dała obraz produkcji artystycznej.

Pani Kaja Potrzebska dyryguje z kulturą, wprowadza motoryczność, płynnie prowadzi linie melodyczne i poszczególne frazy, umiejętnie wyważa tempa. To świadczy o opanowaniu warsztatu i kunszcie muzycznym tudzież wrażliwości artystycznej. Ponadto dało się zauważyć dbałość o kontrolę techniki wokalne, co przy dynamice forte trudno podporządkować przekaz słowny. Do pozytywnych cech dyrygentki zaliczam utrzymanie precyzji rytmicznej przez co właściwe ich przebiegi zostały dobrze zrealizowane a to przełożyło się na czytelny przekaz utworów. Precyzyjnie i pewnie, czytelnym gestem panowała nad prawidłową realizacją partytur.

Interpretacja utworów w jej wykonaniu pokazuje różnorodny charakter stabilności i wyrównanego brzmienia chórów a Jej wrażliwość tak muzyczna jak i emocjonalna to wizerunek świadomej i dojrzałej artystki, która porusza się z swobodą i dostojeństwem. Odczytanie zamysłu kompozytorów osiągnęła w swoim budowaniu napięcia i emocji przez co osiągnęła artystyczny efekt. Uważam, że kształt dzieła, warsztat, cel i jakość zostały osiągnięte. Zatem zasługują na pozytywną ocenę. Temat i praca posiadają oryginalny, nowatorski charakter, jest pierwszą próbą ukazania śpiewów weselnych Kujaw w opracowaniu na chóry.

Konkluzja

Analiza przedstawionych do oceny jedenaście *Kujawskich Pieśni Weselnych* wraz z opisem dzieła artystycznego *Rozprawa doktorska* pokazuje Doktorantkę jako muzyka oddanego swej pracy dyrygenckiej i mówi o kompetencji oraz wrażliwości muzycznej Autorki. Dysertacja posiada wartości poznawcze i użytkowe. Dokonany opis dzieła artystycznego charakteryzuje się nowym spojrzeniem na problematykę muzyki ludowej w opracowaniu chóralnym, co ma edukacyjne i kulturotwórcze znaczenie dla rozwoju polskiej kultury. Praca zatem stanowi znaczący wkład w rozwój dyscypliny artystycznej dyrygentura. Na podstawie art. 13 ustawy z dnia 14.03.2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuk (Dz. U.nr 65 poz. 595 z późn. zm.) w związku z art.179 ust 2 i 3 ust. z dn.3.07.2018 wnioskuję o dopuszczenie Pani Kai Potrzebskiej do publicznej obrony i dalszego procedowania.

Prof. dr hab. Roman Grucza